

*‘Door dit regiobreed uit te rollen,
hoeven we maar een keer zo’n
activiteitenpakket samen te stellen’*

TEKST ROEL VAN DIJK
BEELD SJON HEIJENGA / WWW.SJON.NL

STEENBREEK IN DE BOLLEN- STREEK

Een van de eerste regio's in Nederland waar een Operatie Steenbreek-samenwerkingsverband concreet bestaat, is de Duin- en Bollenstreek. Eind 2016 zijn Katwijk en Teylingen aangesloten en de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijk zijn inmiddels aangesloten of gaan dit op korte termijn doen. Kartrekker van Steenbreek in deze regio is Rob de Mooij van de gemeente Teylingen.

Op de vraag waarom Teylingen als een van de eerste van deze gemeenten is aangesloten bij Operatie Steenbreek, geeft De Mooij aan dat dit voortvloeit uit de duurzaamheidsagenda die vorig jaar is geïntroduceerd in zijn gemeente. Een agenda die bestaat uit diverse punten en waar groen een onderdeel van is. ‘Om de betrokkenheid van onze inwoners bij dit thema te vergroten, is Operatie Steenbreek een van de instrumenten die wij hiervoor willen inzetten. Naast bijvoorbeeld Groen Dichterbij van IVN. Waar Steenbreek zich richt op de private tuin, betreft Groen Dichterbij ook de openbare ruimte erbij. Hiermee proberen we een brede aanpak te creëren om onze agenda in de komende jaren uit te voeren.’

Regiobijeenkomst

Een van de eerste activiteiten die De Mooij heeft georganiseerd in het kader van Operatie Steenbreek, was een regiobijeenkomst in maart van dit jaar in Teylingen. Het doel hiervan was om de ambtenaren, bestuurders, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties uit de Duin- en Bollenstreek uit te nodigen om nader kennis te maken met Operatie Steenbreek. ‘Deze bijeenkomst was een uitstekende start om Steenbreek zo breed in de regio onder de aandacht te brengen. Met als resultaat dat er vijf gemeenten in deze regio gaan ‘Steenbreken’. Deze gemeenten werken overigens al intensief samen via de openbare werken, dus de contacten waren er al.’ De vervolgstap is dat er een plan van aanpak komt voor deze gemeenten, plus een concreet activiteitenpakket. ‘Uit dit pakket kunnen de gemeenten ‘shoppen’ om

hun acties uit te zetten. Door dit meteen regio-breed uit te rollen, hoeven we maar een keer zo'n activiteitenpakket samen te stellen waar meerdere gemeenten dus gebruik van kunnen maken. Aan dit pakket werken we momenteel.'

En daarna de boer op om het gedachtegoed van Steenbreek te verspreiden?

'Inderdaad. We gaan dit meerjarenprogramma geleidelijk opbouwen. We starten om het belang van een groene tuin onder de aandacht te brengen van onze inwoners om hen zo geleidelijk te betrekken bij de grote opgave die we uiteindelijk rondom klimaatverandering hebben. Denk hierbij aan leuke, enthousiasmerende activiteiten die men in de eigen tuin kan uitvoeren, die tevens nuttig zijn voor de biodiversiteit en klimaatverandering. Zo heeft bijvoorbeeld in juli al een activiteit plaatsgevonden in Hillegom, georganiseerd door een hovenier. Daarbij kregen mensen informatie over het belang van een groene tuin en tevens konden zij een schets van hun tuin maken. De opkomst was goed. Het gaat niet om de grote evenementen waar veel mensen op afkomen, het gaat erom dat er geleidelijk meer en meer zieltjes gewonnen worden.'

Daarna willen de gemeenten ook de grotere vraagstukken die gepaard gaan met klimaat-

verandering onder de aandacht brengen. 'Denk hierbij aan de opwarming van de aarde, extreme neerslag, droogte en hitte.' De Mooij vult aan dat communicatie een heel wezenlijk onderdeel van de campagne uitmaakt. 'Als we dit met de vijf gemeenten doen, genereren we makkelijker publiciteit. En als dit ook nog eens over meerdere jaren plaatsvindt, gaat het onderwerp vroeg of laat zeker beklijven.'

Vol aan de bak

De Mooij geeft aan dat bij de Steenbreek-activiteiten die worden geïnitieerd ook andere organisaties worden betrokken. 'De gemeenten zijn op dit moment de initiatiefnemers, maar we zoeken zeker naar andere partners. Hoogheemraadschap Rijnland is bijvoorbeeld aangehaakt. De eerste contacten met het groene bedrijfsleven zijn er, evenals met maatschappelijke organisaties zoals Groei&Bloei, maar daar moet nog meer in worden geïnvesteerd. Binnenkort organiseren we speciaal voor hen een aparte bijeenkomst. Hier gaan we in het najaar mee aan de slag zodat we in het voorjaar van 2018 vol aan de bak kunnen met onze acties.'

De Mooij vult tot slot aan dat hun plan is om de actie via een externe partij te laten uitvoeren. 'Om met zes gemeenten goed samen te werken »

is het soms wel handig om het geregel bij een zevende neer te leggen. Wij kunnen dan allemaal gebruikmaken van wat het ‘winkeltje’ te bieden heeft.’

Noord-Brabant

Ook in andere delen van het land wordt samengewerkt. Een voorbeeld daarvan zijn de gemeenten Bernheze, Boekel, Landerd, Meerijstad, Oss, Uden en Waterschap Aa en Maas. ‘We werken al via Watersamenwerking As50+ samen. Dit samenwerkingsverband maakt deel uit van de 44 regio’s in Nederland waar gemeenten en waterschappen samenwerken bij de uitvoeringstaken als het gaat om onder andere riolering, afvalwater en regenwater. Het doel hiervan is kostenbesparing, kwaliteitsverbetering, kennisdeling en kwetsbaarheid verminderen – de 4K’s’.

Aan het woord is Frank Geenen, adviseur buitenruimte en water bij de gemeente Oss. ‘Een van de afspraken die recent bestuurlijk door de gemeenten en waterschap zijn gemaakt, is dat we ons gezamenlijk voorbereiden op klimaatverandering. Het betrekken en ondersteunen van onze inwoners is daarin een belangrijk onderdeel.’ Geenen geeft aan dat Operatie Steenbreek een instrument is dat zij daarvoor graag inzetten om de bewoners te betrekken bij de klimaatopgave. ‘Als gemeenten en waterschap in dit samenwerkingsverband willen we onze bewoners daar graag bij helpen. Het doorzicht inzetten van communicatiemiddelen en slim koppelen van activiteiten met onze samenwerkingspartners maakt daar onderdeel van uit, omdat daar kosten op zijn te besparen en eenzelfde aanpak in de regio beter zal landen.’

Op de vraag hoe de samenwerking en acties er concreet gaan uitzien, laat Geenen weten dat er momenteel aan een projectplan Operatie Steenbreek wordt gewerkt. ‘Dit plan wordt in het najaar gepresenteerd en we willen begin volgend jaar volop aan de slag om de acties in de gemeenten uit te zetten.’ Vooruitlopend op dit plan laat Geenen weten dat er dit voorjaar in Oss een eerste actie heeft plaatsgevonden rondom het thema ‘tegel eruit, plant erin’. Naast de gemeente Oss was ook een groenondernemer bij deze actie betrokken.

Geenen: ‘Operatie Steenbreek is niet een product van de gemeenten, het zijn juist de bewo-

ners, bewonersgroepen en bedrijfsleven die een belangrijke rol vervullen in de uitvoering. Dat is ook de reden waarom we met het bedrijfsleven uit de groene sector en met de IVN-afdelingen in onze gemeenten nauw samenwerken.’

Schoon Water Zeeland

Ook in Zeeland hebben de eerste gesprekken plaatsgevonden met diverse gemeenten, provincie, IVN en waterschap over hoe om te gaan met de versterking in de particuliere tuin. Rien Klippel, senior beleidsmedewerker emissies bij Waterschap Scheldestromen, vertelt dat het initiatief om Operatie Steenbreek te introduceren in Zeeland is ontstaan via het project Schoon Water Zeeland. ‘Doel van dit programma is om de emissies van gewasbeschermingsmiddelen die schadelijk zijn voor het grond- en oppervlaktewater, te verminderen. In dit project participeren de provincie Zeeland, Vereniging van Zeeuwse gemeenten, Waterschap Scheldestromen, ZLTO en waterbedrijf Evides. Naast dit doel hebben we recent ook een rapport opgesteld onder de noemer *Schoon Water en Klimaat Zeeland* over hoe om te gaan met de klimaatverandering in onder andere het bebouwde gebied als het gaat om bijvoorbeeld de verharde oppervlakte in de tuinen. Operatie Steenbreek werd daarin genoemd als een instrument om de huiseigenaren te betrekken bij de deze opgaven.’

Na een bijeenkomst over Operatie Steenbreek in Teylingen waar Klippel aanwezig was, was hij enthousiast over de acties van Operatie Steenbreek waarop hij vervolgens een bijeenkomst medio juni heeft georganiseerd voor de Zeeuwse gemeenten. ‘Naar aanleiding van deze bijeenkomst blijkt dat er animo is bij diverse gemeenten om te gaan Steenbreeken. De volgende stap die we nu gaan maken is om samen met deze gemeenten, het waterschap, IVN en ook de hoveniers onze ambities te vertalen in een plan van aanpak. Hier wordt momenteel aan gewerkt.’ Klippel vult aan dat het grote voordeel van de samenwerking die nu rondom Operatie Steenbreek begint te ontstaan, is dat er al een uitvoerbaar netwerk ligt via Schoon Water Zeeland waar nu dus ook doelstellingen rondom de klimaatverandering in worden gedeeld. ‘Hoe we concreet in Zeeland aan de slag gaan, daar kan ik nu nog geen antwoord op geven. Zodra er nieuwe ontwikkelingen zijn, verspreiden we dit via het netwerk van Operatie Steenbreek.’